

Latin
Higher level
Paper 1

Tuesday 3 November 2015 (afternoon)

Candidate session number

1 hour 30 minutes

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Instructions to candidates

- Write your session number in the boxes above.
- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Translate text 1 or text 2 in the boxes provided. Each text is worth **[175 marks]**.
- The use of dictionaries is permitted for this paper.
- The maximum mark for this examination paper is **[175 marks]**.

Translate text 1 or text 2.

Translate into English the section of the text indicated between the asterisks. A translation of the rest of the text appears on the facing page.

Text 1

Cicero discusses the mutually-felt hatred between himself and Clodius.

tum, inquam, tum vidi ac multo ante prospexi quanta tempestas excitaretur, quanta impenderet procella rei publicae.

- * videbam illud scelus tam importunum, audaciam tam immanem adolescentis furentis, nobilis, vulnerati non posse arceri oti finibus: erupturum illud malum aliquando, si impunitum
 5 fuisset, ad perniciem civitatis. non multum mihi sane post ad odium accessit. nihil enim contra me fecit odio mei, sed odio severitatis, odio dignitatis, odio rei publicae: non me magis violavit quam senatum, quam equites Romanos, quam omnis bonos, quam Italiam cunctam: non denique in me sceleratior fuit quam in ipsos deos immortalis. etenim illos eo scelere violavit
 10 itaque eum numquam a me esse accusandum putavi, non plus quam stipitem illum qui quorum hominum esset nesciremus, nisi se Ligurem* ipse esse diceret. *

quid enim hunc persequar, pecudem ac beluam, pabulo inimicorum meorum et glande corruptum?

Cicero, *De Haruspicum Responso* 4–5

* Ligus, uris: Ligurian (from Liguria, a country in Cisalpine Gaul)

Text 2

The god Glaucus, burning with love for Scylla, begs the divine Circe for a love potion.

quam simul adspexit, dicta acceptaque salute,

- * “diva, dei miserere, precor! nam sola levare
tu potes hunc”, dixit “videar modo dignus, amorem.
quanta sit herbarum, Titani¹, potentia, nulli
15 quam mihi cognitius, qui sum mutatus ab illis.
neve mei non nota tibi sit causa furoris:
litore in Italico, Messenia² moenia contra,
Scylla³ mihi visa est. pudor est promissa precesque
blanditiasque meas contemptaque verba referre;
20 at tu, sive aliquid regni est in carmine, carmen
ore move sacro, sive expugnacior herba est,
utere temptatis operosae viribus herbae.
nec medeare mihi sanesque haec vulnera mando,
(fine nihil opus est!); partem ferat illa calor.”
25 at Circe⁴ (neque enim flammis habet aptius ulla
talibus ingenium, seu causa est huius in ipsa,
seu Venus indicio facit hoc offensa paterno)
taliam verba refert: *

“melius sequerere volentem
optantemque eadem parilique cupidine captam.

Ovid, *Metamorphoses* 14.11–29

-
- ¹ Titani (voc.): Titanis (*ie* Circe, daughter of a Titan)
² Messenius, a, um: Messenian (*ie* from Messina, a Sicilian city)
³ Scylla, ae: Scylla (a many-headed monster that preys on sailors)
⁴ Circe, es: Circe

Please **do not** write on this page.

Answers written on this page
will not be marked.

08EP06

Please **do not** write on this page.

Answers written on this page
will not be marked.

08EP07

Please **do not** write on this page.

Answers written on this page
will not be marked.

08EP08